

раздо удобнее давать качественные оценки полученным результатам.

Переформулируем задачу (13).

Положим $x_i = c_i \cdot n_i \cdot \delta_i$, $\alpha_i = \frac{q_i}{c_i \cdot n_i}$, $i = \overline{1, k}$.

Тогда задача может быть сформулирована так:

$$\sum_{i=1}^k \alpha_i \cdot x_i \rightarrow \min \{ \text{при условии } \sum_{i=1}^k x_i = A, x_i \geq 0, \} \quad (14)$$

где $A = 100 \cdot \left[R - \sum_{i=1}^k c_i \cdot n_i - \sum_{i=k+1}^m d_i \cdot n_i \right]$ (см. формулу (5)).

Пусть $\alpha_s = \min \{ \alpha_i; 1 \leq i \leq k \}$, то есть среди всех α_i выбираем минимальное. Ясно, что $x_s = A - \sum_{i=1}^k \{ x_i \}$, $i \neq s$,

$$\sum_{i=1}^k \alpha_i x_i = \sum_{i=1}^k \{ [\alpha_i - \alpha_s] x_i \}, \quad i \neq s.$$

Так как $\alpha_i - \alpha_s \geq 0$, $x_i \geq 0$ для всех, то $\min \sum_{i=1}^k \alpha_i x_i$ достигается, когда $x_1 = x_2 = \dots = x_{s-1} = x_{s+1} = \dots = x_k = 0$, $x_s = A$, и равен $\min \sum_{i=1}^k \alpha_i x_i = \alpha_s A$.

Переходя к первоначальной формулировке (в терминах c_i , d_i , n_i), находим $\min \sum_{i=1}^k q_i \delta_i = \frac{q_s A}{c_s n_s}$, при условии

$$\sum_{i=1}^k c_i \cdot n_i \delta_i = A, \quad \delta_i \geq 0, \quad (15)$$

и достигается при

$$\delta_1 = \delta_2 = \dots = \delta_{s-1} = \delta_{s+1} = \dots = \delta_k = 0, \quad \delta_s = \frac{A}{c_s n_s}. \quad (16)$$

Пример. К продаже намечалось десять наименований товаров $T_1, \dots, T_{10}$, в количестве 10, 20, 5, 10, 10, 12, 13, 14, 20, 10, шт. по ценам 100, 150, 200, 120, 130, 50, 50, 40, 100, 35 д. е. соответственно. После изменения ситуации на рынке цены на товары T_9 и T_{10} пришлось снизить до 90 и 30 д. е. соответственно. Ранее от продажи всех товаров предполагалось получить (см. формулу (1)) 11 660 д. е., а после вынужденного понижения цен – только 11 410 д. е. Пусть имеем естественное желание компенсировать 250 д. е. за счет минимального повышения цен на товары $T_1, \dots, T_8$.

Пусть $q_1 = 1$, $q_2 = 4$, $q_3 = \dots = q_8 = 2$, что означает наибольшее значение товара T_2 при реализации. Тогда (см. формулы (14), (16)) $A = 15000$; $\alpha_1 = 0,001$; $\alpha_2 = 0,0013$; $\alpha_3 = 0,002$; $\alpha_4 = 0,0017$; $\alpha_5 = 0,0014$; $\alpha_6 = 0,0033$; $\alpha_7 = 0,0031$; $\alpha_8 = 0,0036$.

$$\min \{ d_i \} = 0,001; \quad s = 1;$$

$$\delta_1^{\text{extr}} = \delta_3^{\text{extr}} = \dots = \delta_8^{\text{extr}} = 0\%, \quad \delta_2^{\text{extr}} = 15\%.$$

Таким образом, выбирая разные оценочные функционалы (продиктованные ситуацией на рынке), получаем качественно отличные результаты, что дает надежду на использование полученных алгоритмов в практической деятельности.

Литература: 1. Боровкова В. А. Управление рисками в торговле. – СПб.: Изд. дом "Питер", 2004. – 284 с. 2. Данфорд Д. Линейные операторы. Общая теория / Д. Данфорд, Дж. Шварц. – М.: Иностранная литература, 1962. – 896 с.

УДК 658.012.4

Пушкар О. І.
Сібілев К. С.

АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ТА ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ НИМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

The article is dedicated to the study of information and information resources (IR). As the result of the work completed the notion of IR has been specified and more exact structure of corporate IR has been built. Also the characteristic features of IR have been marked out. The analysis of the notion of information work has helped to present a methodic approach to the development of corporate IR management conception.

Підхід до інформації як до самостійного економічного ресурсу привів до появи нового напрямку економічної науки – теорії інформаційної економіки, вивчення якої проводиться в рамках багатьох сучасних досліджень, наприклад у роботах [1 – 4]. Зростаюча залежність підприємств від джерел інформації, а також від рівня розвитку й ефективності використання засобів її передачі та обробки спричинила появу принципово нового поняття – інформаційні ресурси (ІР), які поряд із традиційними видами ресурсів починають відігравати ключову роль у діяльності підприємства. Вивченню специфіки ІР присвячена значна кількість робіт, наприклад [5 – 8], але поняття ІР дотепер перебуває на стадії формування, що пов'язано з наявністю різних підходів до визначення складових та змістовних його компонентів, таких, як інформація, знання, дані. Тому з'ясування сутності ІР підприємства залишається актуальною науковою проблемою. Для більшості підприємств нової формации ІР починає відігравати все зростаючу роль як вирішальний чинник забезпечення ефективності функціонування, зростання й забезпечення конкурентних переваг, тому виникає об'єктивна необхідність у розробці нових та модифікації старих механізмів управління цим видом ресурсів на підприємстві.

Метою даної статті є аналіз категорії "інформаційні ресурси", виявлення ключових особливостей ІР та формування підходу до управління ІР підприємства на основі концепції інформаційної роботи.

Поняття "інформаційні ресурси" як одна з ключових категорій, що визначають розвиток соціальних та економічних систем на сучасному етапі, пов'язане з включенням інформації у виробничий процес, тобто з визнанням інформації засобом для створення інших ресурсів. Поняття ресурс використовують для позначення елементів економічного потенціалу, які за потреби можуть бути застосовані для досягнення конкретної мети господарської діяльності й соціального розвитку. З огляду на специфіку ІР стає очевидним, що він займає одне з ключових місць у системі категорій інформаційної економіки.

При аналізі сутності ІР вихідним поняттям виступає поняття "інформація", визначення якого становить предмет вивчення багатьох дослідників у рамках різних теоретико-методологічних підходів. Незважаючи на це, широке використання даного поняття, як і раніше, вимагає універсального визначення. Для з'ясування сутності інформації проведемо аналіз поняття "інформація" (табл. 1).

Таблиця 1

Розгляд визначення поняття "інформація"

Дослідник	Визначення
В. Я. Яковенко [8]	Інформація – це відомості про суб'єкти, об'єкти, явища й процеси
І. А. Стрілець [9]	Інформація становить особливий специфічний ресурс, що легко проникає через усі кордони й перешкоди та стає каталізатором економічних процесів
Т. П. Миколаєва [10]	Інформація становить знання про кого-небудь або що-небудь, прямо або непрямо передане одним суб'єктом іншому з метою зняття невизначеності ситуації для зацікавленої сторони
ЮНІСІСТ (Міжурядова програма міжнародного співробітництва в області науково-технічної інформації)	Інформація – знання, що є продуктом дослідницької діяльності в області природних і суспільних наук або таких, що пов'язані з цією діяльністю, з одного боку, і знання, що мають відношення до техніки, – з іншого
В. Л. Тамбовцев [11]	Інформація — це продукти або послуги, пристосовані для передачі знань у максимально зручній для споживача формі

При всьому різноманітті підходів до вивчення теоретичних питань, що характеризують ключові поняття, такі, як інформація, знання, дані, а також наявності значної кількості емпіричних досліджень у цій сфері головним їхнім недоліком є те, що вони не досить повно охоплюють усю область прояву даних понять, крім того, вони обмежені певною групою споживачів, у

якості яких найчастіше виступають науковці, а інститутами, що спеціалізуються на нагромадженні й обробці масивів даних, — бібліотеки та служби ІС підприємств. Вивчення інформаційних потреб працівників підприємств, не пов'язаних зі сферою освіти, а також методів їхнього задоволення не знаходить належного відображення в науковій літературі, в той же час назріла об'єктивна необхідність аналізу методів управління ІР, що використовуються на сучасних підприємствах.

Формуванню ресурсного підходу стосовно інформації сприяли концепції постіндустріального суспільства, розроблені А. Туреном, Е. Тоффлером, Д. Беллом, Дж. Гелбрейтом, М. Кастельсом та ін. Їхнє передбачення тенденцій розвитку суспільства, а також фіксування нової ролі інформації як особливого продукту, що є об'єктом купівлі-продажу, але не є матеріальним об'єктом, сприяло підвищенню уваги до інформації як об'єкта наукового вивчення. Власне поняття "інформаційні ресурси" з'явилося лише у 80-ті роки ХХ ст. та пов'язане з ім'ям Г. Громова, який дав визначення ІР як продукту інтелектуальної діяльності найбільш кваліфікованої й творчо активної частини працездатного населення.

На сьогоднішній день поняття ІР не є достатньо дослідженим. Учені й дослідники не прийшли до остаточної згоди щодо його обсягу та змісту. Про недостатню дослідженість сутності ІР свідчить численність визначень даної категорії. Фахівці різних галузей знань, що так чи інакше пов'язані з проблемами інформатизації суспільства, дають особисте тлумачення сутності ІР.

Для визначення сутності ІР підприємства скористуємось морфологічним методом аналізу. У табл. 2 наведені визначення поняття "інформаційні ресурси" за основними його категоріями.

Таблиця 2

Морфологічний аналіз визначення сутності ІР підприємства

Основна категорія	Характеристика	Визначення поняття ІР	Джерело
Документ	документи всіх видів, на будь-яких видах носіїв (у тому числі всі види машиночитуваних носіїв, що використовуються в обчислювальній техніці й техніці засобів зв'язку)	ІР – це сукупність документів в інформаційних системах управління підприємством	В. Я. Яковенко [8]
		Окремі документи й масиви документів, оброблені й самостійно оформлені ІР – документована сукупність відомостей, які зібрані, оброблені й зберігаються у відповідній формі та придатні для задоволення інформаційних потреб фізичних і юридичних осіб	С. І. Парінов [3] О. Н. Щедрін [4]
Ресурс	ресурсний підхід до тлумачення	Інформація стає особливим видом ресурсів, що істотно відрізняється від традиційних, які підкоряються суворим законам збереження	Л. С. Вінарик [12]
Персонал (пам'ять людей)	який володіє знаннями й кваліфікацією в різних галузях науки та техніки	Персонал підприємства стає носієм ІР, включаючи осіб (фахівців), які володіють комплексом спеціальних теоретичних знань і практичних навичок, що придбані в результаті професійної підготовки й досвіду роботи	А. П. Верьовченко [13]
		Персонал є найбільш мобільним джерелом інформації. Через нього здійснюється активний і діючий внутрішньо- та міжорганізаційний обмін знаннями й технологіями, особливо в умовах, коли існують бар'єри поширення інформації	Б. Гарфілд [14]
Знання	об'єктивне наукове знання	ІР становить симбіоз знань і інформації. Поняття ІР зводиться до того, що це знання, яке володіє всіма атрибутами поняття інформації в шеннонському розумінні, і, навпаки, це інформація, що має всі властивості поняття знання в традиційно-філософському контексті. ІР – це семантична інформація, тобто інформація у вигляді понятійних знань	В. В. Годін, В. К. Корнеєв [5]
		ІР становлять наукове знання, зафіксоване на матеріальних носіях і пристосоване для використання в практичній діяльності	Ю. Д. Денисов [15]
		ІР – це знання, підготовлені людьми для відповідного (соціального, економічного) використання в суспільстві й зафіксовані на мат. носії	[1]
Інформація, якою володіють організаційні одиниці	наукові, виробничі, управлінські й інші організації	Наукові, виробничі, управлінські й інші організації, не маючи прямого відношення до підприємства, можуть мати інформацію, що може бути використана для вирішення певного кола проблем і завдань підприємства	[7]
Продукт трудової діяльності	відомості про промислові зразки, технології, матеріали, програмні продукти, технічні системи	ІР становить продукт трудової діяльності, в якому інформація про способи й технологію виробництва є основним компонентом	А. Г. Мельник [2]
Бази даних, знань	автоматизовані системи наукових досліджень, автоматизовані робочі місця науковців і проєктувальників, експертні системи й бази знань	ІР – це набір баз даних або баз знань разом із пов'язаною з ними документацією	В. Я. Яковенко [8]
		Сукупність відомостей, що функціонують в онлайн-режимі, які зібрані, оброблені зберігаються й передаються за допомогою електронних та програмних засобів і пристосовані для задоволення співробітниками своїх інф. потреб	І. А. Стрілець [9]
		До ІР варто відносити бази даних з документацією стосовно їх використання, інформаційні технології, а також персонал, що виконує обробку інформації	М. В. Ларін [16]

ІР — це єдиний вид ресурсів, що не тільки не вичерпується, а й збільшується, вдосконалюється і разом з тим сприяє найбільш раціональному та ефективному використанню всіх інших ресурсів підприємства. ІР — це інтегральне поняття, що включає в себе повну сукупність відомостей, сформованих у процесі життєдіяльності підприємства. Про це наочно свідчать визначення, що приводяться різними авторами для опису даного поняття (табл. 2). З одного боку, ІР — це окремі документи та їх масиви в ІС (архівах, банках даних). З іншого — вони можуть містити в собі знання персоналу про діяльність підприємства й про процеси, що протікають у зовнішньому середовищі, оскільки ці відомості можуть бути використані для вирішення завдань діяльності підприємства, і крім того, перенесені на матеріальний носій (паперовий, цифровий). Проведений аналіз свідчить про те, що більшість дослідників відносять до ІР знання та результати інтелектуальної праці, зафіксовані на матеріальних носіях, що недостатньо повно відображає всі аспекти даного явища. Такий погляд на ІР значно звучує їхню природу й свідчить про перевагу технократичного підходу до їхнього тлумачення. В умовах інформаційної економіки ІР набувають більш глибокого значення. Доцільно розуміти ІР підприємства як усю сукупність можливої інформації в усіх формах її існування, що прямим або непрямим чином бере участь у відтворювальних процесах підприємства. Найбільш повно концепція ІР підприємства розроблена в роботі [6], але головним недоліком є те, що сфера застосування ІР обмежена лише інтелектуальною діяльністю людини, до того ж неповно досліджено форми існування ІР на підприємстві. Враховуючи результати аналізу, представлені в табл. 2 та викладені в роботі [6], автори вважають, що під ІР варто розуміти такий вид ресурсів підприємства, який має інформаційну основу, продукується на підприємстві або в зовнішньому середовищі, може існувати на носіях різної природи, якими є знання, вміння людей, ІС, бази знань, друковані матеріали, технології, програмні продукти, та такий, що лежить в основі виробничої й інтелектуальної діяльності як персоналу підприємства, так і агентів зовнішнього середовища, пов'язаних з підприємством для досягнення цілей економічної або соціальної діяльності. Відповідно до роботи [6] структура ІР підприємства включає (рис. 1):

- 1) інформаційні ресурси, представлені у вигляді інформації в ІС підприємства (ІР1);
- 2) знання й досвід діяльності персоналу підприємства (ІР2);
- 3) знання партнерів, споживачів та інших контрагентів підприємства в зовнішньому середовищі про підприємство, що проявляються в іміджі, брендї, прихильності торговельній марці, тривалих схемах взаємодії (ІР3).

На погляд авторів, до структури ІР підприємства варто включити ще один специфічний вид ІР — організаційні ІР підприємства (ІР4) (рис. 1). Носієм такого ІР є організаційні одиниці (ОО), що знаходяться за межами підприємства: наукові, виробничі, управлінські й інші організації, які мають кадрові, технічні, виробничі, матеріальні, фінансові та інші можливості для вирішення певного кола проблем і завдань підприємства. Організаційні ІР становлять такий спеціалізований вид ресурсів підприємства, що розташований у зовнішньому середовищі у вигляді знань, навичок та досвіду персоналу ОО й містить у собі методологічні, наукові, технологічні, організаційні та технічні підходи до вирішення завдань у різних сферах діяльності підприємства.

ОО як носії ІР мають такі основні системні властивості: сформовану, стійку й юридично оформлену організаційну структуру;

наявний персонал заданої кваліфікації, що об'єднаний у рамках постійних або тимчасових груп, який може бути використаний для вирішення завдань підприємства;

необхідний рівень забезпеченості виробничим і технологічним устаткуванням, засобами дослідження (науковим інструментарієм) та робочими приміщеннями;

ефективну систему необхідних внутрішніх та зовнішніх зв'язків, що забезпечують інформаційну взаємодію з усіма доступними для даної організаційної одиниці ІР і науково-

виробничими ресурсами, потрібними для успішного вирішення завдань, які постають перед підприємством.

ІР4 займає особливе місце в структурі ІР, тому що є формою, в якій персонал ОО безупинно актуалізує інформацію в проблемній області, що входить до сфери діяльності підприємства, і підтримує її на рівні дієздатності, прийнятної для завдань, що постають перед підприємством. В якості ОО можуть виступати науково-технічні й професійні товариства, наукові асоціації, наукові фонди, незалежні дослідницькі інститути, дослідницькі компанії, лабораторії, консультативно-експертні фірми й т. д. Таким чином, модифіковану структуру ІР підприємства можна представити в такому вигляді (рис. 1).

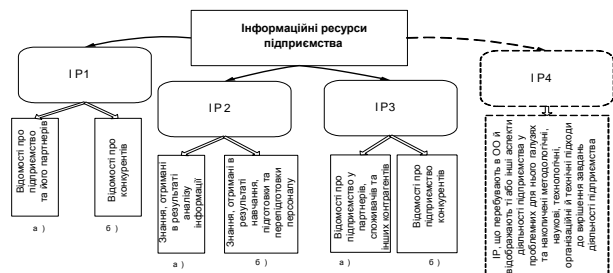

Рис. 1. Модифікована структура ІР підприємства

Виходячи зі специфіки ІР підприємства, авторами статті виділено їх наступні характерні риси:

1. На відміну від інших видів ресурсів ІР практично невичерпний. Невичерпність ІР проявляється в тому, що при передачі від одного носія до іншого ІР може, як і раніше, залишитися на першому носії (паперовому, електронному, у вигляді знань персоналу), іншими словами, кількість ІР не зменшується в результаті використання. Унаслідок цього ІР може мати необмежену кількість користувачів та при цьому залишатися незмінним.

2. У міру використання ІР не зникає, а зберігається й навіть збільшується. Ця фундаментальна властивість ІР, що відноситься до класу синергетичних ресурсів, полягає в тому, що на відміну від матеріальних ресурсів вони не витрачаються й не вичерпуються під час використання, а, навпаки, збагачуються, вдосконалюються та множаться в цьому процесі.

3. ІР не є самостійним і сам по собі має лише потенційне значення. Тільки поєднуючись з іншими видами ресурсів — досвідом, працею, кваліфікацією, технікою, енергією, сировиною — він стає рушійною силою.

4. Ефективність використання ІР пов'язана з ефектом повторного виробництва знань. Інформаційна взаємодія дозволяє одержувати нові знання ціною менших витрат у порівнянні з прямими витратами праці, енергії, часу на їхнє пряме генерування.

5. ІР є формою безпосереднього включення науки до складу продуктивних сил підприємства. В інформаційній економіці наука виступає безпосередньо продуктивною силою. Змінюється характер дії ІР: продуктивність праці збільшується не на відсотки, а на порядки в 10 — 100 разів.

6. У багатьох випадках ІР виникає не тільки в результаті накопичення та обробки інформації, а й під час інтелектуальної діяльності людини, її безпосередньої творчої частини.

7. Перетворення знань та досвіду в ІР залежить від можливостей його використання для досягнення конкретних цілей функціонування підприємства. Інформація, що зберігається в ІС підприємства й представлена у вигляді досвіду персоналу, а також знання про підприємство в зовнішньому середовищі стають ресурсом у випадку активного використання в бізнес-процесах підприємства. В протилежному випадку ефект від наявності на підприємстві тієї або іншої інформації дорівнює нулю. ІР, що не використовуються, іноді називають прихованими. Трансформація інформації й знань у ІР здійснюється в процесі наступної багатостадійної підготовки, спрямованої на підвищення їх готовності до кінцевого споживання.

Поняття інформаційних ресурсів тісно пов'язане з поняттям інформаційної роботи. Саме поняття інформаційної роботи

не є новим і використовувалося дослідниками для вивчення питань управління інформацією в рамках індустріального напрямку економічної науки. Зокрема, під інформаційною роботою розумілася діяльність окремих фахівців із забезпечення зацікавлених осіб відомостями, необхідними для вирішення покладених на них завдань [17]. Однак в умовах інформаційної економіки не тільки окремі фахівці, але й цілі колективи та підприємства в цілому стають перед необхідністю постійно й систематично займатися інформаційною роботою. При цьому саме поняття інформаційної роботи набуває нового значення та здобуває ті специфічні ознаки, які були відсутні раніше, і в такий спосіб розширює свій зміст. Прикладом нового погляду на сутність інформаційної роботи можна вважати роботу [18], де під даним видом роботи розуміється розумова діяльність кожного робітника підприємства з обробки інформації, в тому числі за допомогою комп'ютерної техніки, що дозволяє приймати рішення на новому якісному рівні.

У рамках індустріальної економіки інформаційна робота полягала у здійсненні операцій з ІР у статичній формі — пошук, доставка, обробка документованої інформації й відомостей. В інформаційній економіці більша частина цих операцій виконується в автоматичному режимі відповідними комп'ютерними системами й технологіями. Виникає ситуація, коли інформація про виконувані на підприємстві роботи стає більш важливою, ніж самі роботи: інформація про продукти й технології, способи просування продукції та продажу, особливості взаємодії з партнерами й т. п. За оцінками фахівців, інформаційна складова робіт досягає 60 – 70% у загальній вартості створеної продукції та наданих послуг у розвинених країнах [1]. У той же час інформаційні ресурси розширюють свою форму, яка починає містити в собі активну складову у вигляді таких невлесних об'єктів, як знання, досвід, репутація й тощо. Виникає необхідність урахувати й ці види ІР у рамках здійснення інформаційної роботи. Оскільки дана складова ІР у більшості випадків носить індивідуальний характер (знання, досвід), тому й сама інформаційна робота виходить за рамки компетенції окремих фахівців і стає невід'ємною частиною діяльності кожного окремого працівника, починаючи зі звичайного робітника й закінчуючи топ-менеджментом підприємства. На думку авторів, під інформаційною роботою варто розуміти практичну або розумову діяльність окремого індивіда, колективу й усього підприємства в цілому, що виконується індивідуально або за допомогою технічних засобів для одержання, обробки, використання ІР для забезпечення цілей економічної або соціальної діяльності.

Інформаційна робота може носити як окремих характер у рамках забезпечення функцій інформаційного менеджменту, так і загальний, будучи обов'язковим попереднім етапом, що забезпечує здійснення всіх видів робіт та протікання всіх процесів на підприємстві. Саме характер інформаційної роботи на конкретному рівні підприємства визначає потребу й специфіку необхідних ІР. На думку авторів, управління ІР підприємства повинно будуватися на основі аналізу видів інформаційної роботи на тому або іншому рівні, виявлення специфічних видів ІР, характерних для даного рівня, і проведений діагностики потреб у ІР для забезпечення конкретного виду інформаційної роботи на певному рівні підприємства (рис. 2).

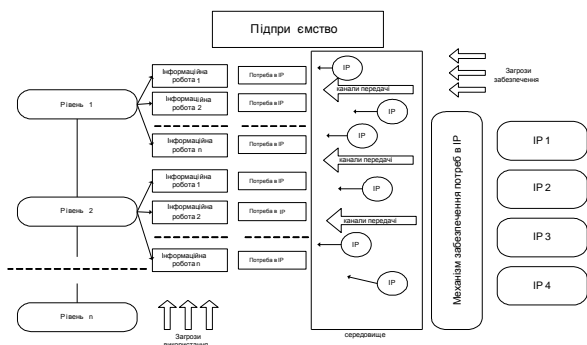

Рис. 2. Механізм управління ІР підприємства

Тому ключовими завданнями управління ІР стає постійний аналіз наявних ІР, визначення потреб в ІР для забезпечення конкретного типу інформаційної роботи й розробка ефективного механізму одержання та доставки необхідного ІР на даний рівень управління. На шляху проходження ІР до кінцевого користувача, а також у процесі його використання можуть виникнути певні загрози зовнішнього (в рамках підприємства або середовища) або внутрішнього (окремих індивідів) характеру, що може призвести до неотримання ІР у необхідному обсязі або до недовикористання його в повній мірі. Дані питання також повинні стати ключовими при розробці системи управління ІР на підприємстві.

ІР стають основою життєдіяльності та ефективності функціонування підприємств в умовах інформаційної економіки. У роботі досліджено й визначено сутність таких понять, як інформація та ІР. Використання методу морфологічного аналізу дало змогу скоригувати визначення ІР підприємства й побудувати їх оновлену структуру. На основі дослідження таких понять, як інформація, дані, знання, виділено ключові особливості ІР підприємства. На основі аналізу поняття "інформаційна робота" розроблено методичний підхід до формування концепції управління ІР. Наступним кроком на шляху до розробки механізму управління ІР повинно стати формування концепції управління ІР та аналіз факторів управління даним ресурсом на підприємстві.

Література: 1. Винарик Л. С. Информационная экономика: становление, развитие, проблемы. — Донецк: ІЭП НАН України, 2003. — 312 с. 2. Мельник А. Г. Информационная экономика. — Сумы: Университетская книга, 2005. — 304 с. 3. Паринов С. И. Экономика в новом информационном пространстве. — Новосибирск: ІЭОПП СО РАН, 2000. — 160 с. 4. Шедрин А. Н. Электронные информационные ресурсы в информационной экономике. — Донецк: ІЭП, 2003. — 232 с. 5. Годин В. В. Модуль "Управление информационными ресурсами" / В. В. Годин, В. К. Корнеев. — М.: ІНФРА-М, 2001. — 352 с. 6. Пушкар А. И. Стратегическое управление развитием электронного бизнеса и информационных ресурсов предприятия (модели, стратегии, механизмы). Научное издание / А. И. Пушкар, Е. Н. Грабовский, Е. В. Пономаренко. — Харьков: Изд. ХНЭУ, 2005. — 480 с. 7. Хорошилов А. В. Управление информационными ресурсами / А. В. Хорошилов, С. Н. Селетков, Н. В. Днепровская. — М.: Финансы и статистика, 2006. — 252 с. 8. Яковенко В. Я. Информационные ресурсы: Навч. посібник. — Донецьк: ДонНУ, 2005. — 204 с. 9. Стрелец И. А. Новая экономика и информационные технологии. — М.: Экзамен, 2003. — 256 с. 10. Николаева Т. П. Основы информационной экономики: Учебн. пособие. — СПб.: ООО "Лекс Стар", 2001. — 128 с. 11. Тамбовцев В. Л. Институциональная экономика. Новая институциональная экономическая теория: Учебник для вузов. / В. Л. Тамбовцев, А. Е. Шаститко, Е. Н. Кудряшова. — М.: ІНФРА-М, 2005. — 416 с. 12. Винарик Л. С. Информатизация в аспекте социальной трансформации общества: Монография. — Донецк, 2004. — 272 с. 13. Вереженко А. П. Информационные ресурсы для принятия решений. — М.: ІнфоАрт, 2003. — 280 с. 14. Гарфилд Б. Десять заповедей рекламы. — СПб.: Питер Прес, 2006. — 256 с. 15. Денисов Ю. Д. Информационные ресурсы в японской экономике. — М.: Наука, 1994. — 208 с. 16. Ларин М. В. Управление документацией в организации. — М.: Научная книга, 2002. — 188 с. 17. Яценко М. Г. Информация (сбор, защита, анализ): Учебник по информационно-аналитической работе. — М.: МВГА, 1996. — 208 с. 18. Гейтс Б. Бизнес со скоростью мысли. — М.: ЭКСМО-ПРЕСС, 2002. — 480 с.

Стаття надійшла до редакції
7.11.2007 р.